

ШКІЛЬНИЙ СВІТ

**ШКІЛЬНИЙ
СВІТ**
ЕКСПЕРТ
у галузі освіти

За сприяння Міністерства освіти і науки України,
Національної академії педагогічних наук України

№ 18 (746), вересень 2016

Видається із вересня 1997 року 2 рази на місяць

**Старі й нові професії
в сучасному світі.
Година спілкування
для учнів старших класів**

**Дитячі об'єднання
в умовах школи.
З досвіду роботи дитячого
самоврядування**

**ВКЛАДКА «ОБРАЗОТВОРЧЕ
МИСТЕЦТВО»**

**Велич і могутність
Стародавнього Риму.
Урок у 8 класі за новою
програмою «Мистецтво»**

**Щоб керувати собою, використовуй свою голову.
Щоб поводитися з іншими, використовуй своє серце.**

Індійська мудрість

У номері

СЛОВО РЕДАКТОРА

Різниця між дурнем і розумним 4

ПСИХОЛОГ І Я

Недитяче кіно:
що робити, якщо ви застукали свою дитину
за переглядом «дорослих» фільмів 5

БАТЬКИ І ШКОЛА

10 вчинків, яких учителі очікують від батьків 10

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ

Євроклуб у школі
Річний план роботи Євроклубу загальноосвітнього
навчального закладу 13

ДОСВІД

Виховуйте людину
Дитячі об'єднання як джерело розвитку соціальної
ініціативності підлітків в умовах ЗНЗ 20

КРЕАТИВНА ПЕДАГОГІКА

Кого називають українцями
Використання вправ у національно-патріотичному
вихованні 23

ГОДИНА СПІЛКУВАННЯ

Старі та нові професії в сучасному світі
Година спілкування для учнів старших класів 25

ЛЮДИ — ЛЕГЕНДИ УКРАЇНИ

Великий українець Михайло Грушевський 31

ШКІЛЬНИЙ ТЕАТР

Весільна обрядовість
Театралізований захід 34

З «кайфу» в безодню
Вистава для учнів 9 — 11-х класів 38

УРОК ЕТИКЕТУ

Якщо посварився з батьками 41

У вкладці

«Образотворче мистецтво»

РОЗРОБКИ УРОКІВ

Дивовижні баранці, коники і птахи
Урок образотворчого мистецтва в 3-му класі 1

Чудова ваза
Урок образотворчого мистецтва в 3-му класі 4

Велич і могутність Стародавнього Риму
Урок у 8-му класі за новою програмою
«Мистецтво» (авт. Л. Масол та ін.) 7

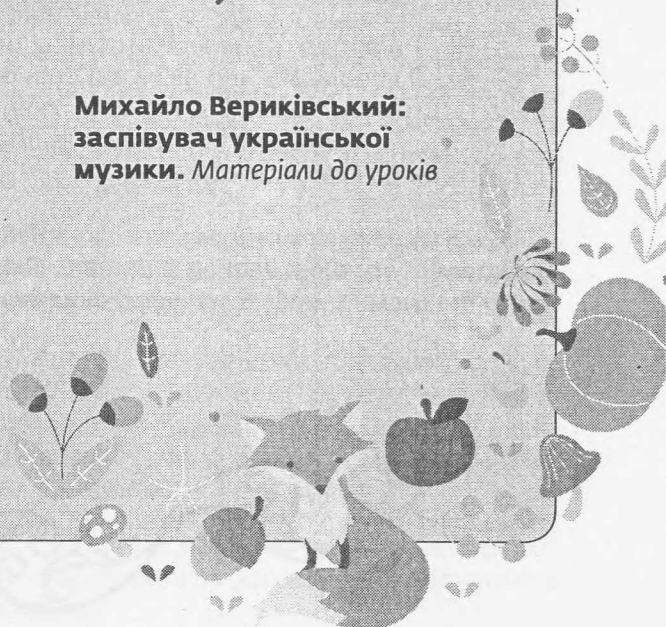
У наступному номері

- **Мовна проблема в сучасній Україні.** Конференція до Дня української писемності та мови
- **Манкурти: хто чи що?** Година спілкування

У вкладці

«Музика»

Михайло Вериківський:
заспівувач української
музики. Матеріали до уроків

Старі та нові професії в сучасному світі

Година спілкування для учнів старших класів

Олег МОРИН, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії трудового виховання Інституту проблем виховання НАПН України, м. Київ

Мета:

- **навчальна:** ознайомити учнів із професіями, які найближчим часом будуть найпопулярнішими;
- **розвивальна:** розвивати готовність до вибору професії;
- **виховна:** виховувати в учнів здатність нести відповідальність за власну долю.

Практична робота. Проведення диспуту на тему «Які сучасні професії будуть потрібні в майбутньому?».

Хід заходу

Учитель. У наші дні, коли країні не вдається знайти вихід із кризового становища, коли економічні негаразди породжують занепад у культурній, освітній та інших сферах життя, коли велика частина населення перебуває в дуже складному становищі, багато хто, а особливо це стосується молоді, замислюється про престижні та високооплачувані професії.

Особливим попитом серед молоді нині користуються такі професії, як менеджер, юрист, економіст, дещо нижче стоять спеціальності перекладача, психолога тощо. Вважається, що ці професії мають суто інтелектуальний характер, але водночас автоматично забезпечують високий рівень матеріального добробуту, певне суспільне становище. Крім того, в умовах ринкової економіки в нашій державі з'явилися нові конкурентноспроможні професії, які в майбутньому будуть дуже популярними.

Опитування серед великих кадрових компаній щодо майбутнього багатьох спеціальностей дає змогу скласти рейтинг фахівців, які користуватимуться попитом за 5—10 років (**додаток 1 на с. 27**).

[Найпопулярніші професії майбутнього: рейтинг спеціальностей через 5-10 років <http://www.osvita.org.ua/articles/532.html>]

Експерти *Fast Future* склали перелік з 20 нових спеціальностей, що з'являться у наступні 20 років (**додаток 2 на с. 28**).

[Професії майбутнього, що виникнуть у найближчі 20 років http://tsn.ua/nauka_it/profesiya-maibutnogo-yaki-viniknut-u-naiblizhchi-20-rokiv.html].

Практична робота. Диспут на тему «Які сучасні професії будуть потрібні в майбутньому?».

Підготовку до проведення диспуту варто розпочати до проведення заняття.

АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ДО ДИСПУТУ

1 Визначити коло логічно пов'язаних питань, які будуть предметом дискусії (не більш ніж 5—6). Бажано, щоб сформульовані питання спонукали учасників до неоднозначності у висловлюванні думок.

2 Пошукати інформацію за темою диспуту в різних джерелах. Бажано рекомендувати визначену літературу.

3 За один-два тижні до заходу повідомити учасникам тему диспуту, питання, що пропонуються для обговорення, список рекомендованої літератури.

Протягом цього часу доцільно перевіряти, як учні опрацьовують рекомендовану літературу, намагатися підтримувати цікавість до проблем диспуту.

4 Кожному учневі варто дати пам'ятку з правилами поведінки під час диспуту (правила представлені у книжці В. Омеляненка й А. Кузьминського) (**додаток 3 на с. 30**).

Бажано дотримуватися **методики проведення диспуту**, елементи якої викладено в книжці В. Омеляненка і А. Кузьминського.

Слід заздалегідь **подбати про створення сприятливої обстановки** на заході, розмістити учасників так, щоб це сприяло демократичності заходу (варто поставити столи колом). Варто передбачити аудіосупровід, застосування проекційної техніки, по можливості забезпечити інформаційну та ілюстративну підтримку засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Починати диспут доречно зі вступного слова ведучого. У вступному слові варто **окреслити тему, основні аспекти проблеми**, що розглядається. Щоб залучити учасників до розмови, варто повідомити їм цікавий факт, розповісти про життєву ситуацію, яка б спонукала до роздумів і бажання висловитися.

Під час диспуту вчитель як ведучий має безпосередньо **керувати ходом суперечки**, уважно слухати промовців, фіксувати думки учасників, спрямовувати їх у потрібне річище, намагатися, щоб виступи опонентів не виходили за межі диспуту чи конкретного питання, відчувати настрій кожного учасника, підтримувати розумову активність вихованців, вчасно, логічно та доцільно висувати ідеї, думки, стежити за логічною послідовністю диспуту.

Ведучий не повинен задовольнятися виступами лише активних учасників. Є вихованці, які через особливості свого темпераменту (флегматик, меланхолік) соромляться виступати, борються з ваганнями; їм важко подолати гальмівні установки. Тому треба час від часу **запрошувати таких учнів** до висловлювання думок щодо того чи іншого питання, підбадьорювати їх.

Наприкінці диспуту варто **підбити підсумки, подякувати всім за участь**, активність і самостійність у судженнях, окремо виділити найцінніші твердження та проблеми, щодо яких вдалося дійти згоди, закликати учнів до подальших роздумів щодо порушених питань.

Використані джерела

1. Дебати і диспут: спільне і відмінне: електронний ресурс. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.student—works.com.ua/kursovi/Mova/1155.html>
2. Найпопулярніші професії майбутнього: рейтинг спеціальностей через 5—10 років <http://www.osvita.org.ua/articles/532.html>
3. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посіб. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьминський. – К. : Знання, 2008. – 415 с.
4. Професії майбутнього, які виникнуть у найближчі 20 років http://tsn.ua/nauka_it/profesiyyi—maibutnogo—yaki—viniknut—u—naiblizhchi—20—rokiv.html

НАЙПОПУЛЯРНІШІ ПРОФЕСІЇ МАЙБУТНЬОГО: РЕЙТИНГ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗА 5—10 РОКІВ

Менеджер із продажу. У нашій країні триватиме розвиток капіталізму, а це означає, що торгівля в усіх варіантах буде основним видом підприємницької діяльності. Тому цілком логічними видаються очікування експертів щодо цієї спеціальності. Отже, хороший менеджер із продажу в ринковій економіці буде потрібен і за 10 років, і за 20, і за 50.

Варто зазначити, що фахівці цієї сфери й нині не жебракують. Якщо проаналізувати вакансії баз веб-порталів, ми побачимо, що найактивніше набирають фахівців у сфері продажу та закупівлі. У топ входять менеджер із продажу, продавець, торговий представник, регіональний представник, менеджер із закупівель, мерчандайзер, супервайзер.

Активна молодь, яка чудово розбирається у відповідних товарах або послугах і вміє налагоджувати особисті контакти, знайде застосування своїм навичкам і в майбутньому. Згідно з прогнозами експертів менеджери з продажу будуть затребуваними у сфері послуг, у сегментах ринку, що працює не на пересічного споживача, а на такі самі компанії, тобто на інший бізнес і комерційні взаємини між організацією та кінцевим споживачем. Досвід спілкування та вміння налагоджувати відносини з клієнтом — це ті якості, що цінуватимуться в найближче десятиріччя нарівні з професіоналізмом і досвідченістю фахівців.

ІТ-фахівці. Друге місце в опитуваннях аналітиків кадрових служб стабільно посідають «комп'ютерники» різних напрямів. Уявити майбутнє без технічного поступу нині просто неможливо. Однак для вирощування якісного «технаря» потрібно більше часу та постійне оновлювання якості знань. Розвиток виробництва та інформаційних технологій вимагатимуть кваліфікованіших технічних фахівців, чий професійний рівень відповідатиме потребам ринку.

Програмісти, web-дизайнери, системні адміністратори та інші «технарі», згідно з прогнозами, отримуватимуть гідну зарплатню, тому що на ринку праці, швидше за все, бракуватиме таких фахівців, і в конкурентній боротьбі за світлі голови компанії будуть готові серйозно мотивувати потрібних фахівців. Інженерні ресурси, вирощені кілька десятиріч тому, зараз вичерпуються, але нових — явно недостатньо.

Перекладачі та лінгвісти. Потрібні будуть фахівці не лише з європейських, а й зі східних мов. Це пов'язано передусім зі зростанням політичної та економічної активності країн Азії. Проте володіння однією іноземною мовою вже перестане бути окремою професією, а буде лише однією з професійно важливих якостей. Високооплачуваними лінгвістами та перекладачами будуть професіонали, які вільно володіють кількома іноземними мовами.

Лікарі та педагоги. Є спеціальності, що належать до категорії «служіння людям». Вони завжди були потрібними, але в нашій країні ніколи не належали до високооплачуваних. Потреба суспільства у лікарях і вчителів нікуди не подінеться і за 10 років.

Нанотехнологи. Як уже зазначалося, сучасний світ без поступального розвитку уявити неможливо. Саме тому до переліку затребуваних професій необхідно внести останні досягнення в галузі пізнання навколишнього світу. Тій країні, яка зробить прорив у нанотехнологіях, прогнозують світове лідерство. Вивчення роботи молекул і атомів розвивається в кількох напрямках. Саме тому ця спеціальність входить до рейтингу найзатребуваніших професій за 5—10 років, хоч багатьом це й видається фантастикою.

ПРОФЕСІЇ МАЙБУТНЬОГО, ЩО З'ЯВЛЯТЬСЯ У НАЙБЛИЖЧІ 20 РОКІВ

Фахівець із виробництва органів.

Розвиток науки зробить можливим виробництво живих органів і навіть окремих систем людського організму, тому знадобляться професіонали в цій галузі. Сюди ж можна зарахувати фахівців, які працюватимуть у сховищах і підприємствах із відновлення пошкоджених трансплантатів.

Фахівець із наномедицини.

Досягнення в розвитку нанотехнологій у сфері субатомних механізмів і методів лікування сприятимуть істотним змінам в галузі охорони здоров'я, і будуть потрібні фахівці у галузі наномедицини, які практикуватимуть нові методи лікування.

Фахівці з вирощування генномодифікованих сільськогосподарських культур і худоби із застосуванням генної інженерії.

У майбутньому фермери застосовуватимуть методи генної інженерії для збільшення обсягів урожаю та виробництва білків, корисних для здоров'я людей. Учені вже працюють над вирощуванням томатів із вакциною та отриманням лікувального молока від корів, кіз та овець.

Консультант для літніх людей.

Населення планети старіє, і йому потрібні фахівці, які зможуть допомагати людям літнього віку дбати про своє здоров'я. У своїй роботі такі консультанти застосовуватимуть різноманітні методики сучасної медицини та напрацювання у сфері лікарських засобів, протезування, психології, природних препаратів, дієти та фітнесу.

Хірург із розширення пам'яті. Одним із основних завдань таких хірургів буде допомога тим, у кого пам'ять буквально перевантажена і хто не може засвоювати нову інформацію.

Фахівець із етики «нової науки». Із розвитком клонування та інших

новітніх галузей науки може знадобитися новий клас фахівців із етики, які розбиратимуться в цих дисциплінах і допомагатимуть суспільству вирішувати, чи слід проводити ті чи інші розробки.

Космонавти, космічні гідди та архітектори.

Virgin Atlantic та інші компанії вже обіцяють розвивати космічний туризм, тому в перспективі можуть знадобитися космічні гідди та пілоти, так само як і архітектори, які проектуватимуть інфраструктуру для перебування в космосі. Серед поточних проектів Міжнародного центру з космічної архітектури Сасакава (SICSA) університету Г'юстону — теплиця на Марсі, місячні аванпости й космічні розвідувальні апарати.

Фахівці вертикальних ферм.

До 2020 року можна буде істотно збільшити виробництво продовольства за рахунок зведення вертикальних ферм у міських хмарочосах. Керівники та працівники таких господарств повинні будуть знатися на багатьох дисциплінах, зокрема на інженерній науці та торгівлі.

Фахівець із боротьби зі зміною клімату.

Коли наслідки зміни клімату виявляються дедалі сильніше, виникає потреба в інженерах, які допоможуть послабити чи навіть обернути негативні ефекти. Серед технологій, які вони можуть використовувати, наприклад, установка гігантських парасольок, що відбивають сонячні промені, і скидання залізної тирси в океан (що має сприяти розмноженню планктону і морських водоростей, які забиратимуть вуглекислий газ із атмосфери).

Фахівець із карантину.

Багато країн можуть виявитися не готовими до ситуації раптового та швидкого поширення смертоносного вірусу. Медичних кадрів для вирішення проблем буде недостатньо. Коли кількість смертей зростатиме й цілі райони доведеться ізолювати, хтось мусить стежити за дотриманням умов карантину.

Погодна поліція. Від зміни клімату та погоди людство залежатиме набагато більше, ніж раніше. Мета погодних поліціантів — відстежувати та блокувати можливі несанкціоновані спроби вплинути на погоду.

Зокрема це стосується практики перехоплення хмар з метою викликати дощ, що позначатиметься на інших районах, навіть на відстані в мільйони миль.

Погодна поліція повинна буде відстежувати, кому дозволятиметься втрутитися у природні процеси, наприклад, розстрілювати хмари йодидом срібла, щоб викликати опади.

Віртуальний юрист. Інтернет відіграє дедалі більшу роль у повсякденному житті, і за таких умов потрібні будуть фахівці в галузі права, які вирішуватимуть суперечки між людьми з різних країн і регіонів, де діє різне законодавство.

Менеджер аватарів/віртуальні вчителі. У процесі навчання на елементарному рівні на допомогу (або навіть на зміну) викладачеві повинні прийти розумні аватари або комп'ютерні персонажі, які б виступали в ролі індивідуального інтерактивного помічника учня.

Стежити за правильною конфігурацією та роботою аватарів для учнів повинні спеціальні менеджери-куратори.

Розробники альтернативних видів транспорту. У майбутньому виникне потреба у проектувальниках і виробниках транспортних засобів нового покоління, для виробництва та експлуатації яких використовуватимуться альтернативні матеріали та паливо.

Фахівці з адресного медіамовлення (narrowcaster). В міру того, як контент на телебаченні, радіо та в Інтернеті дедалі більше персоналізуватиметься, виникне потреба в залученні фахівців, які працюватимуть із продюсерами та рекламодавцями над створенням новин, розважального контенту та інформації, адресно зорієнтованої на індивідуальні інтереси.

Фахівець із утилізації непотрібної інформації. Зі збільшенням обсягів інформації, що зберігається на комп'ютерах, актуальним стане завдання швидкого та надійного видалення непотрібних масивів даних, щоб не стати жертвою несанкціонованого доступу й розкрадання персональної інформації.

Фахівець із упорядковування віртуального простору. Життя «онлайн» у сучасному світі набуває дедалі більших масштабів. Тому професіонали в цій галузі допомагатимуть організувати «електронний» бік життя кожної сучасної людини.

Вони відповідатимуть за ефективну роботу всіх додатків та електронної пошти, за впорядковане зберігання даних, а також керуватимуть онлайн-профілями.

Часовий брокер/трейдер банку часу. Банк часу — це спільнота, у якій будь-який учасник зможе заробляти часові одиниці, надаючи послугу іншому (наприклад, миючи машину або вигулюючи собаку), і використовуватиме їх для оплати послуг, які спільнота надаватиме йому.

Брокер є організатором операцій на такій своєрідній біржі.

Соціальний працівник у соціальних мережах. Це соціальний працівник для тих, хто не зможе інтегруватися в соціальну мережу або постраждав через якісь труднощі у віртуальній спільноті.

Фахівець із персонального стилю. Передбачається розширення ролі стилістів та іміджмейкерів зірок.

Такий фахівець працюватиме над створенням персонального образу клієнта, використовуючи соціальні мережі та інші засоби.

До його компетенції, окрім створення іміджу в повсякденному житті, належатиме «розробка» індивідуальності у блогах, соціальних мережах та інших ресурсах мережі.

ПРАВИЛА СУПЕРЕЧКИ ПІД ЧАС ДИСПУТУ

Сперечайся чесно та щиро, не спотворюй і не перекручуй думок та слів свого опонента

Починаючи суперечку, зрозуміло та повно вислови свої судження і твердження, які маєш захищати, або правильність яких маєш доводити

Пам'ятай, що переконливим доказом, найкращим засобом заперечення є точні й вірогідні факти

Доводячи та заперечуючи, говори зрозуміло, просто, чітко, точно

З розумінням і повагою стався до думок своїх співрозмовників

Якщо довели помилковість твоїх суджень, думок, май мужність визнати слушність опонентів

Не переривай виступу опонента на півслові, дочекайся, поки він висловить свою думку, а тоді починай полеміку

Будь толерантним у взаєминах з учасниками диспуту

Закінчуючи виступ, сформулюй висновки

У ході суперечки зосереджуй увагу не на особистості опонента, а на суті його думки

Чітко дотримуйся встановленого регламенту

Говори не від імені абстрактного колективу, а лише від себе

Головне в диспуті — аргументи, факти, докази, логіка. Міміка, жести, вигуки не замінюють головного

Якщо не маєш власної думки або приховуєш її, краще не бери участі в суперечці